Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvnvs Rectè Obeundum

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Vbi, & quando debeat restitui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

dorũ fructuũ. Et eadẽ ratio eſt de eo q̃ nõ ſoluit legatũ per multos annos: tenetur enim fruct⁹ etiam perceptos reſtituere.

Vbi reſtitutio fieri debeat.

Bonæ fidei poſſeſſor vbi reſtituat.

SI reſtitutio eſt neceſſaria, propter rem alienam, quam quis habet bona fide, fieri debet in loco vbi res habetur.

Vbi poſſeſſor malæ fidei.

Si neceſſaria eſt reſtitutio ex injuſta acceptione, reſtituatur vbi Dominus rei ſeruetur indemnis, & ſi quis grauandus eſt, occupator grauetur qui ſemper fuit in mora.

De tempore reſtitutionis.

Statim reſtituendum.

TEnetur quidem ſtatim reſtituere, qui debet includitur enim præceptum negatiuum, ſcilicet non tenere alienum.

Statim quomodo intelligendũ.

Tamen, illud Statim, ſic intellige, vt ſit paratus animo ad reſtituendum, quam citò commodè poterit: quantùm vero ad executionem, debet reſtituere congruo tempore, ſeruatis debitis circunſtantijs.

Quæ excuſant ad reſtituendũ ſtatim.

Sex conſideranda.

Tria vero poſſunt excuſare à reſtitutione ſtatim facienda. Primo, voluntas Domini concedentis dilationem Secundo, ignorantia rationabilis juris, vel facti. Tertio impotentia; de qua ſex

conclusionibus continetur doctorum ſententia. Prima eſt, quòd exiſtens quis in extrema neceſſitate, non habens niſi neceſſaria vitæ ſuæ & ſuorum, non tenetur reſtituere ſtatim: quia omnia ſunt communia tunc temporis. Secunda eſt, qui reſtituendo nō poſſet viuere, ſecundum decentiam ſui ſtatus, etiam ſi Dominus rei, qui non eſt in tali, vel maiori neceſſitate, nolit dilationem dare, non tenetur ſtatim reſtituere, debet tamē cauere, ne expenſas faciat non neceſſarias, alioqui non excuſaretur ſecundū rationem. Tertia eſt quando reſtitutio eſt in damnum corporis, vel animæ Domini, ſi ſtatim fiat, nō debet fieri ſtatim. Quarta, ſi idem redundet in damnum, vel ſit contra bonū commune. Quinta, ſi probabiliter futurum eſt in damnum famæ vel vitæ, vel animæ ipſius reſtituentis; vel ſi ex hoc imminet periculum de aliquo peccato mortali, non debet fieri, niſi ceſſante tali periculo; quia hæc maiora ſunt damna, quàm ſtatim non reſtituere. Sexta, ſi reſtituere ſtatim, redundat in paruum commodum creditoris, & in magnum damnum debitoris; vt ſi opus eſſet artifici debitoris, vendere inſtrumenta artis ex qua

Extremæ neceßitas.

Status conditio.

Damnū corporis vel animæ contra bonū commune.

Damnū famæ animæ vel corporis vtriuſq;.

Paruum commodum creditoris & magnum damnū debitoris.

viuit.

viuit ad reſtitutionem, nō tenetur: quia ſecundum rationem debet ei dari dilatio. Secus eſſet ſi creditor eſſet in ſimili caſu, quia nemo vt ſe commodet, alium debet incommodare. Quòd ſi damnum non eſſet de proprijs, ſed potiùs quia careret lucro magno, non excuſatur à ſtatim reſtituendo. Nota etiam, quòd ſi damnoſa eſſet dilatio creditori, nec ſtatim reſtitueretur, vt euitaretur huiuſmodi magnū incommodum in proprijs, ſaltem ille indemnis ſeruari deberet.

Nota. *Nota.*

Nota bene. Nota præterea quòd Confeſſarij non debent huiuſmodi pœnitentes abſoluere antequam in effectu reſtituant, ſi in alijs confeſſionibus abſoluti, neglexerunt reſtituere.

Quòd ſi debitor non poteſt habere dilationem à creditore, qui non eſt in neceſſitate, & ipſe debitor poteſt reſtituere tunc ſine magna incommoditate, tamen non vult, ſed paratus eſt poſtea reſtituere, quia credit ſe non bene poſſe tunc, poteſt abſolui, ſi promittat infra certum tempus reſtituere: quod ſi poteſt, & ipſe in conſcientia ſcit ſe tunc poſſe, & non vult, nullo modo eſt abſoluendus: quia contritum non eſſe ſatis apparet.

Quando poſſet non reſtituens abſolui.

De